

Zitting 2001-2002

24 oktober 2001

BEKNOPT VERSLAG

VERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Boodschappen	3
Actuele vragen (<i>Regl. art. 82</i>)	
- van de heer Jan Van Duppen (Vaccinatie tegen meningitis C) met antwoord van minister Mieke Vogels	3
- van de heer Marino Keulen (CAO podiumkunsten) met antwoord van minister Bert Anciaux	4
- van de heer Jan Laurys en mevrouw Marijke Dillen (Verlaging registratierechten) met antwoord van minister Dirk Van Mechelen	4
- van de heer Johan De Roo (Fiscale aftrekbaarheid milieuheffingen) met antwoord van minister Dirk Van Mechelen	6
- van mevrouw Veerle Heeren en de heer Dirk Holemans (Stadsvernieuwingsfonds) met antwoord van minister Paul Van Grembergen	6
- van de heer Chris Vandenbroeke (toekomstkansen spraaktechnologie) met antwoord van minister Jaak Gabriels	7

- van de heren Ludwig Caluwé en Jan Penris (samenwerkingsakkoord NMBS)
met antwoord van minister Steve Stevaert 7
- van de heer Peter De Ridder (Zuidelijk Eiland Bornem)
met antwoord van minister Vera Dua 8
- van mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Kris Van Dijck, Johan Malcorps, Cis
Schepens en Jan Van Duppen (dijkbreuk in Rijkevorsel)
met antwoord van minister Vera Dua en minister Steve Stevaert 8

Mededeling van de voorzitter

- (Sprekers : de heren Francis Vermeiren en Eric Van Rompuy) 10

Actualiteitsdebat

- Lerarentekort en loopbaaneinde van de leraren
 - Bespreking
(Sprekers : de heren Luc Martens, Gilbert Van Baelen, Julien Librecht, André Van
Nieuwerkerke, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Eric Van Rompuy, Francis Vermeiren, Karel
De Gucht en Joris Van Hauthem en minister Marleen Vanderpoorten) 10
 - Moties van aanbeveling
(Spreker : de heer Eric Van Rompuy) 19

Voorstellen van resolutie

- Klachtrecht lokale besturen
 - Bespreking
(Spreker : mevrouw Mieke Van Hecke) 19
- Beheersovereenkomst Aquafin
 - Bespreking
(Sprekers : de heren Jef Van Looy, Johan Malcorps en Jacques Timmermans en mevrouw
Marleen Vande Eynde) 19
- Jaarverslag 2000 Vlaamse Ombudsdienst
 - Bespreking
(Spreker : mevrouw Mieke Van Hecke) 20
- Klachtrecht lokale besturen
 - Hoofdelijke stemming 21
- Beheersovereenkomst Aquafin
 - Stemming over amendement 21
 - Hoofdelijke stemming 21
- Jaarverslag 2000 Vlaamse Ombudsdienst
 - Hoofdelijke stemming 21

Met redenen omklede moties

- Berichtgeving van de openbare omroep over het Vlaams Blok
 - Hoofdelijke stemming 21
- Strategische projecten in Vlaanderen en Deurganckdok
 - Hoofdelijke stemming 21
- Statiegeld drankblikjes
 - Hoofdelijke stemming 22

- Middelen van het Gemeentefonds	
- Hoofdelijke stemming	
(Spreker : de heer Johan De Roo)	22
- Stortbeleid	
- Hoofdelijke stemming	22
Regeling van de werkzaamheden	22
Aanwezig	22
Afwezig met kennisgeving	23
Afwezig zonder kennisgeving	23

VERGADERING VAN WOENSDAG 24 OKTOBER 2001

Voorzitterschap van de heer Norbert De Batselier, voorzitter

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

BOODSCHAPPEN

De voorzitter : Bij brief van 16 oktober 2001 deelt de voorzitter van het Parlement de la Communauté Française mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 17 oktober 2001 deelt de voorzitter van het Parlement Wallon mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 19 oktober 2001 deelt de voorzitter van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie mee dat die raad zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 19 oktober 2001 deelt de voorzitter van de Assemblée de la Commission Communautaire Française mee dat die assemblee zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

ACTUELE VRAGEN (*Regl. art. 82*)

Vaccinatie tegen meningitis C

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Duppen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de terugbetaling van de vaccinatie tegen meningitis C door een ziekenfonds.

De heer Jan Van Duppen : Een aantal gevallen van hersenvliesontsteking hebben heel wat paniek veroorzaakt bij de bevolking, een paniek die nog werd aangewakkerd door de opgeklopte persberichten. Uit het zeer goede antwoord van de minister op een vraag van mevrouw Van Cleuvenbergen hierover in de Commissie voor Welzijn, leid ik af dat de minister als het ware gegijzeld wordt.

De situatie wordt alvast niet geholpen door het aanbod van een ziekenfonds om 20 euro, of ongeveer de helft van de kostprijs van het erkende vaccin, terug te betalen. Artsen zullen met andere

woorden in de toekomst aan hun patiënten moeten vragen bij welk fonds ze zijn aangesloten om te bepalen hoeveel hun medicijnen kosten. Voeg daarbij nog de folder die bij Kind en Gezin wordt verspreid door de firma die instaat voor de aanmaak van het vaccin, met de titel “Hersenvliesontsteking, enkele uren kunnen volstaan”. Wordt het geen tijd dat de minister ingrijpt ?

Minister Mieke Vogels : Ik voel me helemaal niet gegijzeld. Ik heb me bij de problematiek van meningitis C steeds laten leiden door de Wereldgezondheidsorganisatie. Die heeft ons duidelijk gemaakt dat er geen reden is tot paniek, wel tot ongerustheid. Het is niet meer dan normaal dat bezorgde ouders zich gaan informeren.

Ik heb ingegrepen op de juiste manier en op het juiste tijdstip. Op 15 juli wist ik van het bestaan af van drie erkende firma's. De wet op de overheidsopdrachten bepaalt dat er dan een Europese aanbesteding moet worden uitgeschreven.

Deze is achter de rug en begin november zullen we beginnen met de vaccinatie van alle kinderen die in 2000 zijn geboren en al één jaar oud zijn. Ik wijs erop dat Groot-Brittannië twee jaar nodig heeft gehad om dit voor te bereiden. Het vaccin zal dan ook veel goedkoper worden dan wat particulieren er nu voor moeten betalen.

Eén bepaald ziekenfonds heeft inderdaad zonder overleg met de overheid het voorstel gedaan om een deel van de particuliere kostprijs terug te betalen. Ik betreur dat, maar het fonds heeft niet gehandeld buiten de federale wet.

Het is laakbaar dat wordt gebruikgemaakt van de paniek van de bevolking om nieuwe leden te ronselen. De bijdrage van 20 euro is trouwens zeer hoog in vergelijking met wat de regering betaalt. Dit initiatief verstoort ook de prijszetting op de markt.

Ik heb mijn verantwoordelijkheid echter opgenomen. In november zal er in alle Vlaamse postbussen een folder vallen met daarin de symptomen van hersenvliesontsteking, een vaccinatiekalender en de raadgeving om, indien nodig, de dokter te roepen. Het is bovendien zo dat deze vaccinatie kinderen niet beschermt tegen meningitis B, die ook tot de dood kan leiden. Paniek is echter niet nodig.

De heer Jan Van Duppen : Ik vraag de minister om alle preventiepartners te verzamelen en hen te

vragen dergelijke platte commerciële praktijken in de toekomst te laten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

CAO podiumkunsten

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelings-samenwerking, over de onderhandelingen inzake een nieuwe CAO voor de sector podiumkunsten.

De heer Marino Keulen : Tijdens het voorbije weekeinde was er in Gent een actie van de podiumkunstenaren. De vakbonden namen daartoe het initiatief in het vooruitzicht van de CAO-onderhandelingen.

Eén punt stond daar sterk in de schijnwerpers, namelijk de problemen die in de sector ontstaan zijn door de niet-indexering van de subsidies. Daarover had ik graag wat verduidelijking gehad.

Minister Bert Anciaux : De besprekingen over de CAO lopen moeilijk en het zou te eenvoudig zijn deze problemen door te schuiven naar de Vlaamse regering. In juni vorig jaar werden de werkingsmiddelen voor de podiumkunsten verhoogd met meer dan een half miljard frank. Zo werd ruimte gecreëerd om de CAO-onderhandelingen op een vlotte manier te laten verlopen.

Het indexeren van de subsidies is geen decretale verplichting. Een indexering van deze bedragen zou trouwens slechts 20 miljoen frank hebben opgeleverd, een te verwaarlozen bedrag in vergelijking met de 500 miljoen frank aan nieuwe middelen.

De Vlaamse regering speelt niet mee in deze onderhandelingen en bijgevolg kan men ook niet zeggen dat ze haar verplichtingen niet nakomt. Integendeel, ik krijg vaker het verwijt dat ik te royaal ben in het verstrekken van nieuwe middelen.

Volgens onze berekeningen bedragen de kosten voor de CAO 150 miljoen frank. De 500 miljoen frank aan extra middelen moeten niet alleen de ruimte bieden voor een gedegen artistieke invulling, maar ook voor de invulling van de CAO. Voor het voeren van de onderhandelingen reken ik op de sociale partners, maar bij moeilijkheden ben ik wel bereid te bemiddelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Verlaging registratierechten

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heer Laurys tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, en van mevrouw Dillen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering over de stand van zaken met betrekking tot de verlaging van de registratierechten voor gezinswoningen. Minister Van Mechelen zal op deze vragen antwoorden.

De heer Jan Laurys : Vorige vrijdag heeft minister Van Mechelen zijn voorontwerp van decreet in verband met de verlaging van de registratierechten in de ministerraad ingediend, maar de behandeling ervan werd uitgesteld. Blijkbaar moet de minister zijn huiswerk opnieuw maken. Dat leidt tot grote onduidelijkheid in de sector. Veel mensen stellen hun aankoop uit.

Nochtans stelt de minister dat de verlaging van de registratierechten hoe dan ook zal doorgaan vanaf januari 2002. De registratierechten zouden verlaagd worden van 12,5 naar 10 procent voor het groot beschrijf en van 6 naar 5 procent voor het klein beschrijf. Mijn fractie vindt de maatregel op zich goed. In de begroting is daarvoor evenwel slechts twee miljard frank uitgetrokken.

Het probleem is de meeneembaarheid. Bij de aankoop van een tweede en een derde huis dient alleen het verschil betaald te worden tussen de registratierechten voor het eerste huis en die voor het tweede.

Volgens sommige berekeningen zou deze maatregel acht miljard frank kosten, en indien de maatregel retroactief zou zijn, twintig miljard frank. Volgens de minister zou de kostprijs slechts vijf miljard frank bedragen. Bovendien rekent hij op een terugverdieneffect.

Wat is de beslissing van de regering ? Hoe zal de maatregel gefinancierd worden ? Hoe groot is die financiering ?

Mevrouw Marijke Dillen : Naar aanleiding van het verwerven van een grotere fiscale autonomie heeft de Vlaamse regering vorig jaar beslist om de registratierechten voor de aankoop van een onroerend goed te verlagen. Deze gunstige

maatregel heeft veel Vlamingen er evenwel toe aangezet de aankoop van onroerend goed uit te stellen tot er zekerheid is.

Het is nog altijd niet geweten wanneer de maatregel in werking zal treden. Zal dat op 1 januari aanstaande zijn ? Kunnen we tevoren al decreetgevend werk doen over een materie waarvoor Vlaanderen nog niet bevoegd is ?

Zal de maatregel retroactief ingevoerd worden en kan dat wel in een fiscale materie ? Er zijn ook nog veel vragen over de modaliteiten. Hoe zal de overdraagbaarheid toegepast worden wanneer erfgenamen uit de onverdeeldheid treden of bij echtscheiding ?

Op dit ogenblik zijn er grote problemen op de immobiliënmarkt, onder meer door deze maatregel. Ook de notarissen kunnen vele vragen niet beantwoorden. In dit dossier moet duidelijkheid komen : wanneer zullen de registratierechten verlagen ?

Minister Dirk Van Mechelen : Ten gevolge van het Lambermontakkoord heeft Vlaanderen vanaf 1 januari 2002 de bevoegdheid voor deze belasting.

Het aanvullend regeerakkoord voorziet dat de registratierechten zullen dalen van 12,5 naar 10 procent voor het groot beschrijf en van 6 naar 5 procent voor het klein beschrijf. Er is ook sprake van een teruggaverecht, waardoor de registratierechten meeneembaarheid zouden kennen bij de verwerving van een nieuwe hoofdverblijfplaats.

Ik heb de principes daarvan in een voorontwerp van decreet ingeschreven, in samenwerking met de Vlaamse administratie en met het federale ministerie van Financiën. Over het principe van de verlaging van de registratierechten is geen discussie. Het is ook een vorm van lastenverlaging voor de bedrijven.

De meeneembaarheid moet in overleg met de federatie van notarissen evenwel nog op punt gesteld worden. Uit een eerste simulatie was gebleken dat ongeveer 38 procent van de transacties maximaal in aanmerking kunnen komen voor de meeneembaarheid.

Uit een steekproef is evenwel gebleken dat het om maximaal 30 procent zou gaan, met een foutenmarge van 5 procent. Op basis daarvan is de simulatie verijnd. Ik zal een nieuw voorontwerp van decreet voorleggen aan de Vlaamse regering.

We moeten zo snel mogelijk duidelijkheid verschaffen. De juridische problemen van de goedkeuring van het ontwerp van decreet heb ik in een nota aan de voorzitter van het Vlaams Parlement voorgelegd.

De beste manier om geen juridische fouten te maken is : eerst het voorontwerp van decreet voorleggen aan de Raad van State om het nadien te behandelen in de Commissie voor Financiën. De eindstemming zou dan plaatsvinden tijdens de eerste plenaire vergadering van januari.

We willen dus maximaal anticiperen en een duidelijk signaal geven naar de markt, die vanaf januari 2002 meer dan ooit kan floreren.

De hele redenering over het terugverdieneffect kan ik in een nota neerleggen in de commissie. De regeling is in elk geval mogelijk binnen de middelen die voorzien zijn voor 2002.

Mevrouw Marijke Dillen : We hebben de minister niet te snel tot de orde geroepen. Voor de zomer heeft hij dit voorontwerp van decreet al aangekondigd voor januari 2002. Twee maanden voor de eventuele doorvoering van de maatregel is er nog steeds geen zekerheid. De minister blijft rond de pot draaien over de inwerkingtreding.

De minister weet niet of dit onderwerp in de commissie kan behandeld worden als Vlaanderen nog niet bevoegd is. Hij weet evenmin of retroactiviteit mogelijk is. De betrokkenen hebben geen zekerheid of ze vanaf 1 januari 2002 zullen kunnen genieten van lagere registratierechten.

De heer Jan Laurys : Het retroactief toepassen van een decreet is één zaak, het retroactief toepassen van de uitvoering is nog wat anders. Er is een belangrijke discriminatie tussen wie voor en wie na 1 januari 2002 een huis koopt. Ook de kostprijs van de maatregel blijft een probleem.

Minister Dirk Van Mechelen : Als men erin slaagt om op een periode van twee weken een voorontwerp van decreet te agenderen en te bespreken binnen de regering en bovendien een advies te vragen aan de Raad van State, dan meen ik dat men snel gewerkt heeft. Uit onze berekeningen blijkt dat het voorziene bedrag volstaat. We doen al het mogelijke om op 1 januari te kunnen starten. De retroactiviteit zal volledig zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Fiscale aftrekbaarheid milieueffingen

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Johan De Roo tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de fiscale aftrekbaarheid van milieueffingen. Minister Van Mechelen zal op deze vraag antwoorden.

De heer Johan De Roo : Het is niet de eerste keer dat de leden van de Vlaamse regering voorstellen lanceren rond de verlaging van de vennootschapsbelasting.

Nu heeft de federale regering beslist tot een verlaging van de vennootschapsbelasting ten belope van 47 miljard frank. Dat betreft zowel de grote ondernemingen als het lagere tarief van de kleine en middelgrote ondernemingen. Ter compensatie zouden heel wat aftrekposten geschrapt worden. Het zou gaan om een deel van de autokosten en om de milieueffingen. Nochtans hebben we in het Vlaams Parlement via een decreet een aantal milieueffingen ingevoerd die een regulerend effect beogen.

Men mag de milieueffingen niet laten bestaan en ze tegelijk vervangen door een milieubijdrage. Op die manier betaalt men tweemaal. Als er niets gebeurt zal de milieueffing niet langer fiscaal aftrekbaar zijn. Negentig procent van de milieueffingen worden betaald door Vlaamse bedrijven. Deze maatregel zou dan ook bijzonder discriminerend zijn voor Vlaanderen.

Minister Dirk Van Mechelen : De federale regering wil de vennootschapsbelasting verlagen en transparanter maken, onder meer door een aantal aftrekposten te schrappen. De regering heeft in dit verband al enkele proefballonnetjes opgelaten.

Het klopt dat de milieueffingen voor het grootste deel betaald worden door Vlaamse bedrijven. De minister-president heeft in dit verband een interessante denkpiste gelanceerd : Vlaanderen zou de milieueffingen kunnen omzetten in milieubijdragen die in plaats van aan de Vlaamse Milieumaatschappij rechtstreeks worden betaald aan bijvoorbeeld de waterzuiveraar.

De minister-president heeft zo te kennen gegeven dat overleg nodig is tussen de Vlaamse en de federale regering over de hervorming van de vennootschapsbelasting. De uitspraak van de minister-president past bovendien in een economisch plan dat aan Vlaamse bedrijven meer zuurstof moet geven.

De heer Johan De Roo : Als milieueffingen niet langer fiscaal aftrekbaar zouden zijn, dan zou dat vooral de Vlaamse bedrijven treffen. Het zou me niet verbazen dat de PS achter deze maatregel zit. Ik heb vernomen dat de federale regering al een beslissing zou hebben genomen over deze maatregel. Het zou dus niet zomaar om proefballonnetjes gaan.

Minister Dirk Van Mechelen : Het is aan ons om over deze aangelegenheid te blijven waken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Stadsvernieuwingsfonds

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van mevrouw Heeren tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de draagwijdte van het ontwerpdecreet tot bestrijding van stadskankers en van de heer Dirk Holemans tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de uitbreiding van het aantal steden in het Stadsvernieuwingsfonds.

Mevrouw Veerle Heeren : Vorige week heeft de Vlaamse regering een ontwerpdecreet goedgekeurd in verband met het stadsvernieuwingsproject. Daarvoor wordt een bedrag van 1 miljard frank uitgetrokken. Dit bedrag zal niet alleen worden verdeeld over de grote en centrumsteden, maar na een recente beslissing ook over de provinciale steden. Per stad blijft er zo gemiddeld niet meer dan 29 miljoen frank over. Welke criteria zullen worden gebruikt bij de toekenning van de middelen ? Wat moet de inbreng zijn van de private sector ?

De heer Dirk Holemans : Het stadsvernieuwingsfonds was een lovenswaardig initiatief. Als gevolg van een recente beslissing van de Vlaamse regering zullen de middelen echter niet alleen verdeeld worden over de grote en centrumsteden, maar ook over de provinciale steden. Dit zal onvermijdelijk leiden tot een versnippering van de middelen of tot teleurstelling bij steden die niets krijgen.

Vindt de minister het aangewezen dat een stad als Knokke-Heist een beroep moet kunnen doen op middelen ter bestrijding van stadskankers ? Er is duidelijk gebleken dat Knokke-Heist te weinig fiscale inspanningen vraagt van haar inwoners. Ik hoop dat een en ander kan worden uitgeklaard in een

parlementair debat in de bevoegde commissie.

Minister Paul Van Grembergen : De Vlaamse regering stapt niet af van haar plan om de stadskankers aan te pakken en om een efficiënt stedenbeleid te voeren. Voor het project komen 34 gemeenten in aanmerking. Niet de omvang van de stad, maar wel het al of niet aanwezig zijn van stadskankers moet volgens de Vlaamse regering immers het criterium zijn om middelen ter beschikking te stelen.

Het feit dat er meer steden in aanmerking komen mag niet leiden tot een versnippering van de middelen. Een en ander moet projectmatig worden beoordeeld. Criteria die zullen worden gehanteerd zijn met name : wordt de kanker effectief aangepakt ? Wordt er een sanering bewerkstelligd ? Het is niet de bedoeling om door de middelen zoveel mogelijk te spreiden zoveel mogelijk burgemeesters tevreden te stellen. De beoordeling zal gebeuren door een onafhankelijke jury. Ik ben bereid om te luisteren naar de argumenten van het Vlaams Parlement.

Mevrouw Veerle Heeren : Wegens de beperkte middelen moeten de steden die de grootste noden hebben, voorrang krijgen. Stadsvernieuwingsprojecten zijn een mogelijk instrument van het grootstedelijk beleid. Het is evenzeer noodzakelijk dat er een maximum bedrag per project vastgesteld wordt.

De heer Dirk Holemans : Ook in kleinere steden zijn er stadskankers, maar de selectie moet gebeuren op basis van concrete criteria. Het kan bijvoorbeeld gaan over de SIFplus-gemeenten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Toekomstkansen spraaktechnologie

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Vandenbroeke tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de ondersteuning van de toekomstkansen van spraaktechnologie in Vlaanderen

De heer Chris Vandenbroeke : Er zijn al veel vragen gesteld over L&H, maar nog geen duidelijke antwoorden gegeven. Ondanks tal van ontsparingen, is bij het bedrijf veel menselijk en technisch talent aanwezig. Tien jaar geleden geloofde de toenmalig bevoegde minister, de heer

De Batselier, in Barco en nu is het een paradepaardje van de Vlaamse economie. Is de minister bereid het potentieel en de groeikansen van L&H te ondersteunen ?

Minister Jaak Gabriels : Er is nooit sprake geweest van herstructureringssteun en ook vandaag is dat niet het geval. Daarvoor zou trouwens de toelating van Europa nodig zijn. De gerechtelijke procedure voor de tweede aanvraag van een gerechtelijk akkoord loopt momenteel. Het is belangrijk de rechtbank zich te laten uitspreken en daarna de vrije markt te laten spelen. Het is niet opportuun dat de overheid zich in dit dossier mengt.

De heer Chris Vandenbroeke : De minister herhaalt enkel dat men de zaak op zijn beloop laat. Ik vroeg enkel of hij bereid was het potentieel te steunen. Zijn antwoord ontgoochelt mij.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Samenwerkingsakkoord NMBS

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heer Caluwé tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, en van de heer Penris tot de heer Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over het samenwerkingsakkoord tussen de gewesten en de federale overheid betreffende de NMBS. Minister Stevaert zal op deze vragen antwoorden.

De heer Ludwig Caluwé : Ondanks een aantal moties van dit parlement, heeft de Vlaamse regering zich akkoord verklaard met een zeer slecht spoorweginvesteringsplan, dat onder meer de spoorwegen onvoldoende middelen verschaft, de 60/40-verhouding behoudt en de verbindingen naar de zeehavens niet uit deze verhouding licht.

Na dreigingen van de PS om de herstructurering van de NMBS niet goed te keuren, keurde de Vlaamse regering prompt het samenwerkingsakkoord goed.

Zal hierover een grondige discussie in dit parlement, eventueel op basis van een negatief SERV-advies, mogelijk zijn, zelfs indien de resultaten ervan een heronderhandeling noodzakelijk maken ? Deze vraag wordt nog prangender nu de Raad van State in zijn advies het samenwerkingsakkoord, waardoor pre- en cofinanciering door het Vlaams Gewest mogelijk worden, verwerpt.

De heer Jan Penris : De PS wou de bespreking van het wetsontwerp over de NMBS-hervormingen uitstellen tot de Vlaamse regering het samenwerkingsakkoord met de NMBS had bekrachtigd. De Vlaamse regering heeft intussen een ontwerp van decreet klaar inzake het meerjareninvesteringsplan 2001-2012. Wordt in dat ontwerp van decreet rekening gehouden met de resolutie goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 20 juni 2001 ?

Minister Steve Stevaert : Daar waar CD&V co- en prefinanciering enkele maanden geleden verwaarloosbaar vond, beschouwen ze het nu blijkbaar als belangrijk. Zelfs de Raad van State merkt op dat het een belangrijke stap voorwaarts betekent voor Vlaanderen. In het ontwerp van decreet behouden wij evenwel de co- en prefinanciering. Het is uiteindelijk aan het Vlaams Parlement om zich daarover uit te spreken.

De heer Jan Penris : In hoeverre houdt de Vlaamse regering rekening met onze resolutie ? Ik heb er evenwel alle vertrouwen in dat de Vlaamse regering op federaal niveau zal aandringen om de ontsluiting van Zaventem en van de Vlaamse havens uit de 60/40-verdeelsleutel te lichten.

De heer Ludwig Caluwé : Dat staat niet in het ontwerp van decreet dat de Vlaamse regering vrijdag heeft goedgekeurd. Zelfs van het ultieme schaamlapje - pre- en cofinanciering - blijft na de uitspraak van de Raad van State niets meer over. Weigeren daarmee rekening te houden, zal alleen maar voortdurende juridische problemen veroorzaken. Ik hoop dat het Vlaams Parlement zijn resolutie trouw blijft en het akkoord niet goedkeurt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Zuidelijk eiland in Bornem

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer De Ridder tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de gedeeltelijke onteigening van het Zuidelijk Eiland in Bornem.

De heer Peter De Ridder : In de Rupelstreek reageert men verheugd op het persbericht waaruit blijkt dat minister Dua beslist heeft 17 hectare van het Zuidelijk Eiland te onteigenen om er een natuurgebied van te maken. Het betreft hier een belangrijk ecologisch gebied temidden een regio die al langer geteisterd wordt door milieucowboys.

Voor 17 hectare maakt men 47 miljoen frank vrij, terwijl één hectare industriegrond er volgens speculanten 20 miljoen frank waard is. Wordt daarmee rekening gehouden ? Zijn er voldoende middelen voor de latere natuurbeheerswerken ? Volgt er een gewestplanwijziging om het natuurgebied rechtszekerheid te bieden ?

Minister Vera Dua : In overleg met de minister-president en met de minister bevoegd voor Begroting en Ruimtelijke Ordening, heb ik besloten het oostelijk deel van het Zuidelijk Eiland te onteigenen. Het is een belangrijk natuurgebied, ook voor de dorpskernen in de buurt.

Ik heb de gebruikelijke procedure gevolgd : op basis van een schattingsverslag en een haalbaarheidsstudie werd beslist het gebied te onteigenen. Ik hoop dat men niet van mij verwacht dat ik speculanten beloon. De aankoopprijs is gebaseerd op de gangbare prijs van een niet-uitgerust industrieterrein. Ik ben er tamelijk gerust in, al weet ik niet hoe de benadeelde partij zal reageren.

Ik ben uiteraard voorstander van een ruimtelijke visie voor het hele gebied, maar dat is de bevoegdheid van minister Van Mechelen. Ik heb eveneens voor de nodige middelen gezorgd voor de natuurbeheerswerken.

De heer Peter De Ridder : Ik heb mijn vraag gesteld omdat er in de omgeving nogal wat gerechtelijke procedures lopen over milieuproblemen, en die slepen soms lang aan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Dijkbreuk in Rijkevorsel

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, en van de heren Van Dijck, Malcorps, Schepens en Van Duppen tot de heer Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de dijkbreuk in Rijkevorsel.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : De dijkbreuk in Rijkevorsel van afgelopen weekend zou het gevolg zijn van gebrekkig onderhouden dijken en van de rattenpopulatie. Sedert 8 juni 1999 bestrijdt de Vlaamse regering de ratten in eigen beheer. Hoe zal men dijkbreuken voortaan vermijden ? Heeft de overheid gefaald in haar aanpak van de ratten ? Hoe

zal de rattenpopulatie in de toekomst gedecimeerd worden ?

De heer Kris Van Dijck : Bij de aanleg van de Kempense kanalen en zijtakken gebruikte men indertijd de uitgraafgrond om dijken aan te leggen. Als gevolg daarvan stromen de kanalen soms op dezelfde hoogte als het omringende maaiveld. Volgens de dienst Scheepvaart kost een dijkversteving met damplaten of gaas en steenslag 2500 frank per meter. Een gigantisch bedrag. Hoe wil men desondanks dijkbreken vermijden ? Overweegt men om de dijken alleen nabij dorpskernen en bedrijven te verstevigen ?

De heer Johan Malcorps : Er dient meer geïnvesteerd te worden in het kanaal Dessel-Schoten, dat naast een economische functie steeds meer een recreatieve en ecologische functie krijgt. Het hoeft geen betoog dat de veiligheid centraal moet staan. Er mogen geen overstromingen meer gebeuren. In Turnhout en ter hoogte van Sint-Job zijn er nog altijd pijnpunten. Aangezien het gaat om dure operaties, kan het bevestigen van stalen damplaten op de bedreigde punten in combinatie met schranskorven, die met riet beplant kunnen worden, een oplossing zijn.

De heer Cis Schepens : Een te laag waterpeil als gevolg van een dijkbreuk veroorzaakt schade aan de romp van de schepen, die tevens het risico lopen om te breken. Dat moet in overweging genomen worden als men de kostprijs van de dijkversteving bekijkt. Daarnaast is er de tweestrijd tussen Aminal en de Dienst voor Scheepvaart. Daar dient eindelijk klaarheid in te komen. Als er in Turnhout een dijkbreuk is, dan zijn er alleen de nooddammen van Dessel en Beerse om de inwoners te beschermen. Aangezien het om een zeer groot stuk gaat, kunnen we nog grotere ongelukken verwachten.

De heer Jan Van Duppen : Het kanaal Dessel-Schoten is zeer oud. Het wordt voor recreatie gebruikt, maar er zijn ook heel wat bedrijven geïnteresseerd in de scheepvaartmogelijkheden. Als die laatste maximaal benut worden, betekent dat een enorme ontlasting van het wegverkeer. Tegelijk gaat het om een mooi kanaal, waar geopteerd is voor een zacht-ecologische oeverafwerking. Dat zorgt echter voor instabiele oevers. Daarnaast spelen nog andere factoren een rol. Zo is er de ouderdom van het kanaal en de aanwezigheid van ratten. Door het systeem van stalen damplaten kan men in de risicogebieden alvast zorgen voor een veel grondigere oeverbescherming. Ook de

schranskorven met paaimogelijkheden interesseren mij.

Minister Steve Stevaert : Er doen heel wat verhalen de ronde over de oorzaken van de dijkbreuk. Zo beweren sommigen dat die de schuld is van de ratten, maar dan is de vraag welke. Ook wordt gezegd dat de dijkbreuk veroorzaakt is door de bomen. Er staan wel geen bomen, maar misschien zijn er nog wortels aanwezig. Een derde verklaring is dat de dijkbreuk het gevolg is van slecht onderhoud. Nochtans zijn er in 1998 nog onderhoudswerken uitgevoerd en werden de oevers beveiligd.

De aanwezigheid van een hoogspanningskabel zou ook een verklaring kunnen zijn van de breuk. Ook wordt beweerd dat de rattenvangers hun werk niet goed gedaan hebben. Bij een controle van 1000 fuiken en klemmen in de omgeving, in opdracht van minister Dua, werden er 16 ratten gevonden. Dat is bijzonder weinig. Op dat vlak wordt er dus goed gewerkt. Het is duidelijk dat er diepgaand onderzoek nodig is om de oorzaken vast te stellen. Waarschijnlijk gaat het om een combinatie van factoren.

We hebben 30 miljoen frank ter beschikking gesteld voor de versteving van de dijk. Daarnaast wordt nog eens 100 miljoen frank uitgetrokken voor toekomstige werken. In samenwerking met de Dienst voor de Scheepvaart wordt nagegaan hoe dijkbreken voorkomen kan worden en op welke manier de schade zo snel mogelijk vergoed kan worden.

De Vlaamse regering heeft steeds meer geïnvesteerd in de bevaarbare waterlopen, wat geleid heeft tot een toename van het vrachtverkeer. Dat is een positieve ontwikkeling. Naast het garanderen van de veiligheid dienen we ervoor te zorgen dat de waterlopen gebruikt kunnen worden voor het vrachtverkeer en een ecologisch-recreatieve functie kunnen vervullen.

Minister Vera Dua : Een eerste vaststelling van het onderzoek naar de mogelijke oorzaken van de dijkbreuk is dat er geen enkel spoor is gevonden van de aanwezigheid van ratten. Foto's van de plaats vullen het dossier aan. Een belangrijk gegeven is dat de omgeving voortdurend gecontroleerd wordt op het voorkomen van ratten.

Ik ben bevoegd voor de rattenbestrijding op de waterlopen. De lokale besturen en de provincies

staan daarvoor ook in op hun terrein. Daar loopt de coördinatie soms spaak. Voor de dijkbreuk heeft er al een vergadering plaatsgevonden met alle betrokkenen om te zorgen voor een betere coördinatie, onder meer het gebruik van dezelfde technieken. Ten gevolge van de regionalisering is het probleem een Vlaamse bevoegdheid geworden. We zullen zorgen voor een maximaal gecoördineerde aanpak.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : De rattenbestrijding is twee jaar geleden een Vlaamse bevoegdheid geworden. Ik zou het op prijs stellen als u me het evaluatierapport zou bezorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter : We houden zo dadelijk een actualiteitsdebat, waarbij we voor het eerst gebruik zullen maken van de nieuwe interruptiemicrofoons. Een spreker die tussenbeide wil komen, heeft recht op maximum vijf minuten spreektijd en moet zich richten tot de spreker.

De heer Francis Vermeiren : Ik veronderstel dat de fractie beslist wie de spreker mag onderbreken ?

De voorzitter : Inderdaad. En er kan per fractie slechts één interruptie plaatsvinden.

De heer Eric Van Rompuy : Krijgen we de kans om na het antwoord van de minister nog een repliek te geven ?

De voorzitter : Het parlement krijgt natuurlijk het laatste woord.

ACTUALITEITSDEBAT

Lerarentekort en loopbaaneinde van de leraren

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het actualiteitsdebat over het lerarentekort en het loopbaaneinde van de leraren.

De bespreking is geopend.

De heer Luc Martens : In een zeer interessant werkstuk van de Vlaamse Jeugdraad kunnen we

lezen dat een van de topprioriteiten van de Vlaamse jeugd goed onderwijs is, met enthousiaste leerkrachten die bezielde lesgeven.

Deze bezieling vormt een essentiële voorwaarde voor een kwalitatief onderwijs. De minister van Onderwijs is er alvast in geslaagd dit enthousiasme en deze bezieling te fnuiken, hierin gesteund door minister-president Dewael en VLD-voorzitter De Gucht, en door de dubbelzinnige houding van sp.a, Agalev en VU&ID.

Zij hypothekeert op deze manier de goede werking en de kwaliteit van ons onderwijs. Al verklaarde deze regering bij haar aantreden en in haar jaarlijkse regeerverklaring dat het onderwijs een absolute prioriteit is, de feiten spreken dat zeker tegen. Het aandeel van het onderwijs in het regionaal product gaat erop achteruit.

Natuurlijk werden maatregelen genomen in het voordeel van het onderwijs, zoals de oprichting van een website, de loonstudie, de evaluatie van de lerarenopleiding en de budgettaire inspanningen via CAO 6. Maar voor de rest heeft het debat over de lerarenopleiding zich beperkt tot het lerarentekort, dat men heeft willen opvangen door de vervangingspools, de mogelijkheid om meer overuren te presteren, de invoering van langere stages en - als klap op de vuurpijl - de afschaffing van de terbeschikkingstelling op 55 jaar.

Zowel de inhoud van deze maatregel als de manier waarop hij werd genomen, laten te wensen over. De TBS 55+ was oorspronkelijk een werkgelegenheidsmaatregel, maar groeide al vlug uit tot een sociale maatregel. Beweren dat de opheffing van deze maatregel het lerarentekort zal oplossen, is manifest onjuist. Het lerarentekort is immers voorlopig en zeer divers. Lineaire maatregelen zijn dan ook uit den boze. Het lerarenambt kampt trouwens met andere problemen, die we moeten proberen op te lossen. Waarom stapt 25 procent van de leerlingen die een opleiding tot leerkracht hebben gevolgd, niet in het onderwijs ? Waarom zet niemand die elders aan het werk is, de stap naar het onderwijs ? Besparingen leveren geen antwoord op deze vragen.

Ook de manier waarop deze maatregel werd genomen, laat te wensen over. Zonder overleg werd de leerkrachten op een koude morgen meegedeeld dat de TBS 55+ gewoon zal worden afgeschaft. Degenen die in november willen vertrekken, weten pas sinds enkele dagen dat ze dat kunnen. Deze

handelwijze betekent een contractbreuk met de leerkrachten en met de sociale partners.

De vakbonden vertelden me trouwens dat hier welgeteld tien uren werd over overlegd. Van een echt overleg was dus geen sprake, maar de vakbonden wordt ondertussen wel onwil verweten.

De oorzaak ligt volledig bij de houding van de VLD. Zoals Leo Goovaerts al verklaarde, maken VLD-ministers gebruik van een nieuwe onderhandelingsstechniek : hun bod is te nemen of te laten. En daarna wordt dan de publieke opinie gemobiliseerd. Zij handelen als ondernemers uit de negentiende eeuw en willen het recht van de sterkste doen gelden. Zij kunnen gewoon niet professioneel onderhandelen. Minister-president Dewael zegt wel een voorstander te zijn van het maatschappelijk middenveld, op voorwaarde dan wel dat het zwijgt en dat de politici naar eigen goeddunken beslissingen mogen nemen.

Daarbij schuwt u geen middelen : publieke opinie en ouders worden tegen de leerkrachten opgezet. Bestaande vooroordelen worden bevestigd. Er worden halve waarheden verkondigd. Aan de publieke opinie vertelt u echter niets over de schaarse middelen voor bijscholing, de abominabele schoolinfrastructuur, de jarenlange omzwervingen van jonge leerkrachten voordat ze vastbenoemd kunnen worden enzovoort.

U bent de marionet van de heren Dewael en De Gucht die op revanche azen na hun nederlaag bij CAO 6. De andere meerderheidspartijen gaan echter niet vrijuit : ze worden strak in het gareel gehouden door de VLD. Hun zwakke positie wordt gevoed door de autoritaire houding van de VLD en de dubbelzinnigheid binnen sp.a. Tijdens de commissiebesprekingen zijn Agalev en sp.a het blijkbaar met ons eens, maar als het erop aankomt durven ze hun nek niet uit te steken. Agalev en sp.a dragen dan ook een grote verantwoordelijkheid bij de malaise in het onderwijs.

De minister ondermijnt de kwaliteit van het onderwijs. Ze is het vertrouwen kwijt van leerkrachten en ouders. Daarom moet ze haar conclusies trekken : verder onderhandelen tot een akkoord of ontslag nemen. (*Applaus bij CD&V en het VB*)

De heer Gilbert Van Baelen : Tussenkomsten van de heer Martens geven me altijd een onbehaaglijk gevoel. Hij geeft zich over aan scheldtirades en

insinuaties. Hij speelt op de man en niet op de bal. Hij heeft maar één ding voor ogen : personen en initiatieven in diskrediet brengen. Daarbij laat hij na om enige inhoudelijke bijdrage te leveren. Dat zijn tsjevenstreken. (*Applaus bij de VLD*)

Waarom werd deze maatregel genomen ? Er bestaat een enorm lerarentekort. De cijfers spreken voor zich : tot 2004 zijn er 2400 fulltime equivalenten te kort. Het decreet van vorig jaar had als bedoeling om het aantal leerkrachten in de pool te verhogen. Op korte termijn blijft er echter een groot tekort bestaan. Daarom moeten oudere leerkrachten in het onderwijs blijven. De beslissing van de Vlaamse regering was dan ook logisch. Uw fractievoorzitter moet het wel eens zijn met deze beslissing : hij pleit immers voor een actieve welvaerststaat. Iedereen in dit parlement is het erover eens dat er maatregelen moeten worden genomen om de activiteitsgraad te verhogen. Bij de ouderen van 55 tot 64 bedraagt de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen momenteel slechts 26 procent; Europa pleit voor 50 procent. De werkzaamheidsgraad in Vlaanderen bij deze groep is de laagste in Europa. Professor Blanpain heeft beklemtoond dat de verzorgingsstaat, de pensioenen en de afbetaling van de staatsschuld enkel kunnen bekostigd worden als er langer wordt gewerkt. De uitstapleeftijd voor leerkrachten in onze buurlanden ligt trouwens hoger dan in Vlaanderen : 62 jaar in Nederland; 58 in Duitsland en 60 in Frankrijk. Het aantal leerkrachten dat een beroep doet op de TBS-regeling stijgt. Dat kan natuurlijk te maken hebben met stress, maar ik vrees dat er vooral andere redenen voor zijn.

De unanieme beslissing van de regering was de enige logische. Ze werd besproken in het parlement. De regering aanvaardde vervolgens dat er over modaliteiten moest worden onderhandeld. Na een tweede unanieme beslissing heeft de minister-president aangedrongen op overleg met het middenveld. De minister heeft toen het initiatief genomen voor sociaal overleg. De vakbonden waren blijkbaar verbaasd over de constructieve houding van de minister. Tijdens het overleg evolueerde de discussie van de maatregel TBS naar de totale loopbaanplanning.

De minister toonde zich bereid om het besluit aan te passen als over het hele pakket in verband met loopbaanplanning een akkoord zou kunnen worden bereikt. In totaal werd er 80 uur onderhandeld. Op basis van de voorstellen van de vakbonden heeft de minister één voorstel gedistilleerd, waaraan het principe van loopbaankrediet door de minister werd

toegevoegd. Voor de vakbonden ging het echter niet ver genoeg. Waren ze verrast door de openheid van de onderhandelingen, of wilden ze gewoon geen akkoord ?

De minister heeft wel degelijk oog voor de kwaliteit van het onderwijs. Besparingen van de vorige regeringen werden ongedaan gemaakt. Maatregelen die door de vorige regeringen waren aangekondigd werden uitgevoerd. Zo werden bijvoorbeeld de werkingsmiddelen van het basisonderwijs verhoogd; er kwamen meer middelen voor zorgverbreding; de afbouw van het ondersteunend personeel werd stopgezet enzovoort.

Het klopt dat het akkoord voor een loonsverhoging met 3 procent bij sommige VLD'ers hoog zit. Deze middelen had men beter kunnen gebruiken om het comfort in het onderwijs te verbeteren.

Wilden de vakbonden wel een akkoord ? Tijdens de voorbije dagen werden door de vakbonden immers alle registers opengetrokken : er werd creatief gestaakt; de stakingen werden op een erg ongelukkig moment gepland; het eisenpakket gaf de indruk van een CAO 6 bis. Als reden voor het stopzetten van de onderhandelingen werd onder meer opgegeven dat de minister de vakantieregeling wil aanpakken en dat er meer in de lade zit. Stellen de vakbonden de kwaliteit van het onderwijs voorop ? Ruikt deze staking niet naar een politieke staking ?

De minister bleef sereen de onderhandelingen voeren. Ze heeft trouwens tal van modaliteiten voorgesteld om het einde van de loopbaan aantrekkelijker te maken, onder meer een loopbaankrediet.

Ook de partij van de heer Martens draagt in deze aangelegenheid een grote verantwoordelijkheid. Zij heeft in het voorbije decennium een tijdelijke maatregel, die dateerde van 1984, toen er een lerarenoverschot was, nog versoepeld op een ogenblik dat er al een lerarentekort was. In Nederland werd een gelijkaardige maatregel na twee jaar weer ingetrokken.

Ook vandaag sluit CD&V haar ogen voor het structurele tekort aan leerkrachten. De voorbije weken heeft ze veel gepraat over de vorm, maar niet over de inhoud. CD&V heeft geen inhoudelijk oordeel over dit dossier en heeft blijkbaar niet de moed zich een oordeel te vormen.

De VLD staat pal achter de minister van Onderwijs.

Het is een goed besluit dat tegemoetkomt aan de noden van het onderwijs. Indien de partijen blijven eisen dat er niets mag veranderen aan de huidige regeling, dan is een verdere dialoog zinloos. *(Applaus bij de VLD, sp.a en VU&ID)*

De heer Julien Librecht : Deze bijdrage staat in het teken van de eerlijkheid en de objectiviteit.

Er is een confrontatie aan de gang in de onderwijswereld. De syndicaten praten op een denigrerende toon over de onderwijsminister, vergaderen op agressieve manier en plannen excessieve vormen van actie. Daartegenover staat een minister die stug op haar standpunt blijft staan.

Dit gebeurt in een onderwijswereld met ontgoochelde leraars en boven de hoofden van onbegrijpende kinderen en jongeren en moegetergde ouders en familie. We voelen de maatschappelijke spanningen steeds duidelijker aan.

Terecht haalt men de teksten aan die gebruikt werden bij de invoering van het vervroegd pensioen. Toen werd gesteld dat de maatregel diende om de grote werkdruk, de stress en de aanpassingsproblemen van oudere leerkrachten op te vangen. Is het onderwijs nu zoveel makkelijker geworden ? Als dat niet het geval is, dan moet de minister eerst de fundamentele problemen in het onderwijs aanpakken.

Men zegt ook dat deze maatregel onbegrijpelijk is nu er overal werk wordt gemaakt van onthaasting en van een grotere flexibiliteit bij het invullen van de loopbaan.

Men wijst er terecht op dat niet gemotiveerde leerkrachten nefast zijn voor de opvoeding en de opleiding van de leerlingen. De spanningen en de organisatorische problemen die hieruit zullen voortvloeien mogen niet onderschat worden. Als leerkrachten vijftien- tot twintigduizend frank willen inleveren om op 55 jaar met pensioen te kunnen gaan, dan kunnen we daaruit besluiten dat de TBS beantwoordt aan een behoefte.

Men beweert dat de grote oorzaken van de malaise in het onderwijs van maatschappelijke aard zijn : de veranderde gezinsstructuren, met het vaak noodzakelijke buitenshuis werken van man en vrouw, de verkeerd begrepen maatschappelijke mondigheid en participatie, het vreemdelingenprobleem en het klimaat van maatschappelijke ontwaarding, dat samenhangt met

het ontbreken van orde en tucht.

Dit onvruchtbare klimaat is bepalend voor de negatieve werksituatie en voor het lerarentekort. Deze situatie buigt men niet om met het verhogen van de instapleeftijd voor het brugpensioen.

Door haar interne verdeeldheid slaagt deze regering er niet in de rust terug te brengen in het onderwijs. De schuld voor deze confrontatie ligt hoofdzakelijk bij het beleid. Amper een week na de start van het nieuwe schooljaar was het alweer gedaan met de sociale rust die vorig schooljaar slechts met moeite kon hersteld worden. De reactie van het beleid getuigt immers van een zelden geziene miskennis van de onderwijswereld. Het gaat om abrupte maatregel, een bijna onmiddellijke invoering, nog dit schooljaar en zonder enige overgangsmaatregel. De syndicaten werden zo in een rol geduwd die de hunne niet is, namelijk die van opgehitste drukingsgroepen.

We willen echter ook constructief zijn. Er is niets op tegen mensen aan te moedigen om langer aan de slag te blijven. Leerkrachten van 55 jaar zijn niet te oud om te werken en wie gemotiveerd is zal dat ook doen. Waar men met mensen werkt zijn motivatie en welbevinden echter bepalend voor het succes en daarom moet er ruimte blijven bestaan voor een persoonlijke keuze. Voor veel leerkrachten is de psychologische grens op deze leeftijd bereikt. Het lerarenberoep wordt zwaar belast en dat zal in de toekomst niet verbeteren.

We vragen daarom aan de minister om opnieuw te onderhandelen. De betrokken partijen en de bevolking moeten goed geïnformeerd worden over de voorstellen. Overleg, geleidelijkheid en spreiding zijn zeer belangrijk. Deze maatregel mag behouden blijven, maar moet aangepast worden in inhoud en in tijd. Dat kan gebeuren door leerkrachten aan te moedigen om in dienst blijven en door vervroegde uittreding te ontmoedigen.

Deze impasse moet doorbroken worden. We willen een beroep doen op begrip en tact om de rust in het onderwijs te herstellen. Kinderen, ouders en onderwijsmensen hebben daar recht op. (*Applaus bij het VB*)

De heer André Van Nieuwerkerke : De grote uitdagingen binnen onderwijs zijn gelijke kansen en de herwaardering van de leerkracht. Niet de structuren maar de leerlingen moeten hierbij centraal staan. Daarvoor moet men kunnen steunen op een

dynamisch en gemotiveerd lerarenkorps. Het huidige sociaal klimaat bevordert dat niet en staat in schril contrast met de voornemens van minister Vanderpoorten in de beleidsnota 2000-2004. Ik wil iedereen dan ook vragen om het lerarenkorps niet meer te stigmatiseren en via slogantaal op te juttten. (*Applaus bij CD&V en het VB*)

Het lerarentekort is een bedreiging voor de kwaliteit van ons onderwijs en kan niet opgelost raken door enkele eenvoudige maatregelen. Een grondig debat over het aantrekkelijk maken van het leerkrachtenambt is noodzakelijk. Een belangrijk onderdeel hiervan zijn de eindeloopbaanmogelijkheden. Ook de vakbonden zijn goed geplaatst om hierover voorstellen te formuleren.

Bij een tekort aan leerkrachten kan de vervroegde uitstapregeling niet volgehouden worden. Indien men het vertrouwen van het personeel wil behouden kan de bestaande regeling evenmin van de ene op de andere dag ingrijpend gewijzigd worden. Ondanks de verschillende uitgangspunten - de minister moet waken over het algemeen belang van onderwijs en de vakbonden over de belangen van het personeel - moet een akkoord mogelijk zijn, mits het sociaal overleg voldoende tijd en sereniteit gegund wordt. De sp.a-fractie denkt dat de vakbonden bereid zijn de eindeloopbaanregeling te vertragen, mits andere modaliteiten ingevoerd worden.

Niemand is gebaat bij sociale onrust. Daarom roepen wij de minister en vakbonden op om te zoeken naar een oplossing zodat verder kan gepraat worden over andere belangrijke onderwijsdossiers. (*Applaus bij CD&V, sp.a, het VB, AGALEV en VU&ID*)

De heer Ludo Sannen : Eén van de belangrijkste doelstellingen van het regeerakkoord was de herwaardering van het lerarenambt. Voldoende bekwame en gemotiveerde leerkrachten is de basis van kwaliteit in het onderwijs, wat dan weer de basis is voor welzijn en welvaart. Deze doelstelling lijkt verder af dan ooit.

De vervangingspools raken niet opgevuld. Slechts sporadisch worden mensen uit andere sectoren leerkracht. Maatregelen om dat te bevorderen, zoals een andere berekening van de anciënniteit, blijven uit. Het groter aantal inschrijvingen bij de lerarenopleiding, is onvoldoende om toekomstige tekorten op te vangen.

Het huidige sociaal conflict, gecombineerd met het

gebrek aan respect van sommige beleidsverantwoordelijken, verergert het imagoprobleem van het leerkrachtenambt. De mensen begrijpen het probleem niet. Speculeren op dat beperkt maatschappelijk draagvlak is een bedreiging voor onze samenleving.

Het conflict is misschien ook veroorzaakt door het gebrek aan respect dat leerkrachten ervaren. Desondanks worden alsmar hogere eisen aan de leerkrachten gesteld. Het is begrijpelijk dat sommigen onder hen gedemotiveerd zijn.

Ondanks bijkomende investeringen is de Vlaamse regering er de voorbije twee jaar niet in geslaagd meer mensen te overtuigen leerkracht te worden. Omdat dit conflict het probleem nog verzwart, pleiten wij voor een sociaal bemiddelaar om het overleg opnieuw op gang te trekken. Dit conflict mag niet verder escaleren.

We moeten oplossingen zoeken om de langere loopbaan kwalitatief en leefbaar te maken. Ik weet dat brandweersluis die ouder zijn dan 55 jaar ook nog blijven werken. Alleen moeten zij niet noodzakelijk de ladder op. Voorlopig kunnen wij oudere leerkrachten, die het even moeilijk hebben nog geen alternatief bieden. In onze zoektocht naar een oplossing daarvoor moeten we bovendien heel de loopbaan in ogenschouw nemen. Agalev wil daaraan meewerken.

Het probleem is echter de grote kloof tussen de minister en de vakorganisaties. Wellicht zijn beide partijen daarvoor verantwoordelijk, maar toch vragen we minister Vanderpoorten het overleg herop te starten. En waarom zouden we geen externe bemiddelaar aanstellen? Dit sociaal conflict mag ons immers niet afleiden van de andere belangrijke onderwijsuitdagingen. Daarom vragen wij minister Vanderpoorten er alles aan te doen om dit sociaal conflict op te lossen. (*Applaus bij CD&V, sp.a, AGALEV en het VB*)

De heer Kris Van Dijk : Hoe gespannen de situatie ook is, de dialoog is de enige oplossing. Omdat een protocol van niet-akkoord onmogelijk de basis kan vormen van een langdurige oplossing, vragen wij iedereen zijn verantwoordelijkheid op te nemen : alleen een dialoog zal stakingen vermijden.

Minister Vanderpoorten heeft daartoe al een aantal goede pogingen gedaan, met haar specifieke voorstellen voor kleuterleidsters en 54- of 55-jarigen. Daarnaast stelde ze ook een loopbaankrediet

voor. Wie rondstrooit dat minister Vanderpoorten weigert water in haar wijn te doen en zelfs aan de vakantieregeling wil sleutelen, is een demagoog.

Maar ook in dit parlement kunnen we niet tegelijkertijd warm en koud blazen. Wie een regeringsbeslissing goedkeurt, kan niet tegelijkertijd als woordvoerder van de vakbonden optreden. Mijn fractie heeft het moeilijk met dergelijke profileringsdrang. (*Applaus bij CD&V, de VLD en VU&ID*)

Het principe van het stakingsrecht moet behouden blijven, maar staken kan pas als ultiem middel nadat er overleg is geweest. Daarom kan het niet dat creatief staken bevorderd wordt. Langdurige stakingen zijn absoluut niet in het belang van de leerlingen. Bovendien zou de publieke opinie zich wel eens tegen de vakbonden en de onderwijswereld kunnen keren.

Iedereen weet dat TBS58+ onvermijdbaar is, maar dat betekent niet dat we niet naar flexibele oplossingen moeten zoeken. Toen de heer Vandenbroeke de minister er in februari van dit jaar op wees dat een leerkracht stilaan een knelpuntberoep zou worden, antwoordde zij dat het probleem pas in het schooljaar 2004-2005 zou rijzen. Zes maanden later verandert zij van mening. We nemen aan dat de cijfers waarover zij toen beschikte ondertussen zijn rechtgezet, maar vragen toch duidelijkheid.

Deze discussie gaat eigenlijk over heel de loopbaan. De hertekening van de lerarenloopbaan dateert al van voor 13 juni 1999. VU&ID wil meezoeken naar oplossingen. Jonge leerkrachten beseffen heel goed dat ze langer zullen moeten werken, maar 55-plussers zijn daar niet op voorbereid. Voor die laatste groep moeten we in wederzijds respect voor elkaars basisprincipes een oplossing vinden. Ook demografisch klopt dan het plaatje. De generatie 50-plussers zal vervangen worden door leerkrachten die wel tot hun 58 jaar zullen moeten werken. Er is dus, zowel voor de minister als voor de vakbonden, nog heel wat werk aan de winkel. (*Applaus bij de VLD en bij VU&ID*)

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik wil de historiek van het besluit in een ruim kader plaatsen. Een aantal zaken zijn immers nog niet gezegd. De kern van het besluit is het lerarentekort. Uit een studie over het lerarentekort van januari-februari blijkt dat er voor het kleuteronderwijs een leerkrachtenoverschot is; voor het lager onderwijs

bedraagt het tekort in de komende jaren iets meer dan 1700 leerkrachten. Voor het secundair onderwijs gaat het tot 2004 om een tekort van iets meer dan 500. Vanaf 2005 zal er evenwel een grote uitstroom plaatsvinden door de pensioneringsgolf.

De vervangingspool geraakt niet opgevuld omdat er te weinig leerkrachten zijn. Nochtans gaat het om een goed principe dat erop gericht is om leerkrachten in het onderwijs te houden en hen een heel jaar een wedde uit te keren. Voorts is er een instroom in de lerarenopleiding. Die bedraagt 17 procent voor het kleuteronderwijs, en 5 procent voor het lager en secundair onderwijs. Het blijft afwachten of die grotere instroom ook tot een grotere uitstroom zal leiden en of die mensen ook in het onderwijs zullen blijven.

Dat alles leidt tot zeer verontrustende verschijnselen. Zo hebben sommige klassen gedurende weken geen les. Ook worden in het lager onderwijs vaak klassen samengezet of verdeeld over verschillende leerkrachten. Grotere klassen en een hogere werkdruk voor de leerkrachten zijn daarvan het gevolg. Vorig jaar werden 700 kleuterleidsters in het lager onderwijs tewerkgesteld. Heel wat directies zijn zeer blij dat er toch iemand voor de klas staat. Het spreekt voor zich dat een dergelijke situatie niet kan blijven duren. Ten slotte worden leerkrachten die tewerkgesteld zijn voor zorgverbreding in het onderwijs, vaak overgeheveld naar een klas zonder leerkracht. Dat leidt tot minder gelijke kansen.

De studie over het lerarentekort heeft me er in het voorbije jaar van overtuigd om CAO6 over werkdruk en loon af te sluiten. Ik heb me lang verzet tegen een lineaire loonsverhoging van 3 procent, maar ik heb me laten overtuigen door de argumenten van de vakbonden. Die stelden dat er niet te veel maatregelen genomen moesten worden om de werkdruk te verlagen en de klassen te verkleinen omdat er toch een lerarentekort is. Er is dan ook een compromis totstandgekomen. CAO6 kan echter niet tot haar recht komen door het tekort aan leraren.

Om dat tekort op te vangen zijn er dringend maatregelen nodig. Op lange termijn dienen fundamentele maatregelen de job opnieuw aantrekkelijk te maken, maar ook op korte termijn moeten er maatregelen getroffen worden om kwaliteitsvol onderwijs te blijven garanderen. Er zijn al acties ondernomen, bijvoorbeeld om de lerarenopleiding bij te sturen. De evaluatie van die opleiding is afgerond en wordt in november besproken. Ook komt er een tweede fase van de

loonstudie. Daarop kan dan een nieuw loon- en personeelsbeleid in het onderwijs gestoeld worden. De discussie daarover zal moeilijk worden, niet het minst met de vakbonden.

Voorts zijn in de CAO6 al bijstellingen ingeschreven. Zo worden vanaf volgend jaar uren bijgegeven, onder meer 7000 uur voor het secundair onderwijs, om een aantal leerkrachten klasvrij te maken. De administratieve ondersteuning voor de directies van het basisonderwijs gaat tevens in stijgende lijn. Zo krijgen de basisscholen in 2002 4 miljard frank meer dan in 1998. Dat is gemiddeld 1,7 miljoen frank voor elke school.

Leerkrachten delen me mee dat ze de veranderingen in het onderwijs opmerken, maar dat die nog niet voldoende zijn. Ze zeggen ook dat ze de voorbije decennia niets gekregen hebben en dat ze veel hebben moeten besparen. (*Applaus bij de VLD en VU&ID*)

Ze begrijpen mijn situatie zeer goed. Als de regering zware beslissingen neemt, is het ook aanvaardbaar dat leerkrachten staken.

Deze zomer heb ik vastgesteld dat het lerarentekort zeer groot werd. De beslissing werd genomen om de TBS55+-regeling op te trekken naar 58. Ik heb die eerst aan de regering voorgelegd omdat er unanimité nodig was. Aangezien het gaat om een zeer zware maatregel, verwachtte ik hevige reacties.

Ik wou er zeker van zijn dat de regering eenparig achter mij zou staan, omdat de vakbonden nu eenmaal onenigheid roken tussen een aantal meerderheidsfracties. En daar spelen ze altijd gretig op in (*Applaus bij de VLD*)

De eenparige beslissing van de Vlaamse regering kwam er op 9 september jl, waarbij ik zeker niet heb nagelaten om mijn collega's ervoor te waarschuwen dat deze maatregel voor heel wat heisa zou zorgen.

Enkele dagen later nam de Vlaamse regering unaniem een formele beslissing en gaf mij de opdracht de modaliteiten uit te werken. Ook dat besluit werd unaniem goedgekeurd. Tot op dit moment ontving ik nog geen opmerkingen van een lid van de Vlaamse regering dat het niet langer achter dit besluit zou staan.

De heer Eric Van Rompuy : Minister Vanderpoorten komt ons hier vertellen dat de Vlaamse regering unaniem achter haar besluit staat

om de pensioenleeftijd in het onderwijs op te trekken tot 58 jaar.

En wat moet ik dan aanvangen met de kritische opmerkingen van de heren Van Nieuwkerke, Sannen en Van Dijck ? Ik kan daar alleen uit afleiden dat drie fracties van de meerderheid haar niet langer steunen. De minister kampt met een groot probleem : ze is niet alleen het vertrouwen van de vakbonden en de onderwijswereld kwijt, maar ook van dit parlement. (*Applaus bij de CD&V en het VB*)

De heer Francis Vermeiren : De heer Van Rompuy kampt met een groot probleem : hij hoort altijd iets anders dan de anderen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik schets even het verloop van de onderhandelingen. Na de formele goedkeuring van het besluit door de Vlaamse regering werden de vakbonden en inrichtende machten informeel geïnformeerd. Op 1 oktober gingen de formele onderhandelingen over het besluit van start, waarbij een bepaalde procedure moest worden gevolgd die verschilt van de procedure bij de onderhandelingen over een CAO.

Na een algemene bespreking werd afgesproken dat alle partners opnieuw zouden bijeenkomen op 9 oktober om voorstellen in te dienen en toe te lichten.

Op de vergadering van 17 oktober werden deze voorstellen besproken en geclusterd. Er waren genoeg voorstellen voor twee nieuwe CAO's, maar dat vormde geen probleem, aangezien de regering haar voornemen had uitgesproken nog ruimte te willen maken voor andere engagementen. De afspraak werd gemaakt dat de overheid op 22 oktober een definitief voorstel op tafel zou leggen.

Het gaat hier dus om vier dagen van formeel overleg. Ondertussen vond echter ook heel wat informeel overleg plaats en dat nam meer dan tien uur in beslag. Er werd ook heel wat studiewerk verricht : elk voorstel werd onderzocht door mijn kabinet en de administratie, die zich zes weken lang uitsluitend hiermee hebben beziggehouden.

Waarover gingen de onderhandelingen ? De gesprekken gingen duidelijk over meer dan alleen maar over het besluit. Er werd ten eerste gepraat over voorstellen met een pedagogische inhoud, zoals de omscholing en bijscholing van leerkrachten, de vergemakkelijking van de overstap van een andere job naar het onderwijs, interessante voorwaarden voor neveninstromers en het inzetten van regenten

muzikale en plastische opvoeding in het basisonderwijs. De conclusie over deze voorstellen werd uitgesteld tot november, na de studiedag over de evaluatie van de leerkrachtenopleiding.

Er zou ten tweede ook werk worden gemaakt van een regelmatige analyse van de evolutie van de arbeidsmarkt.

Ten slotte ging de discussie ook over het leerkrachtentekort, waarbij we ons zeker niet strak aan het besluit hebben gehouden. Aan bod kwamen : de versoepeling van de bekwaamheidsbewijzen, de mogelijkheid om overuren te presteren, de loonharmonisatie tussen het volwassen-, kunst- en secundair onderwijs, en de concentratie van een opdracht tot een halve opdracht.

Natuurlijk kwam toen ook de loopbaanplanning ter sprake. Het voorstel van de regering hield in : de mogelijkheid om uit te stappen op 55 jaar voor iedereen die op 1 december 2001 55 jaar is; de invoering van een loopbaankrediet van een jaar; de tegemoetkoming aan mensen van 52, 53 en 54 jaar om daar zes maanden bovenop te krijgen; de invoering van kapitaliseerbare overuren; de mogelijkheid voor kleuteronderwijzers om te stoppen op 56 jaar. Was dit een star voorstel ? Kon dit zomaar naast zich neergelegd worden ? Dit is een goed voorstel, dat gepaard ging met het engagement om over andere aspecten ook gesprekken te voeren.

Maar voor de vakbonden ging het niet ver genoeg. Zij eisten een jaar extra loopbaankrediet, plus nog een maand extra krediet per jaar dat men langer dan twintig jaar in het onderwijs had gewerkt. Bovendien vroegen zij om de regeling voor de 52-, 53- en 54-jarigen uit te breiden tot de 50- en 51-jarigen. Dat ging voor ons te ver.

Bij het begin van de onderhandelingen was afgesproken dat over alles een akkoord zou worden afgesloten of dat we terug met ons initieel voorstel zouden komen. De vakbonden zijn maandag opgestapt, waarna over het besluit werd onderhandeld met de inrichtende machten. Er rest nu nog een termijn van vijftien dagen voor het indienen van opmerkingen.

Ik had de indruk dat men verder wilde gaan met de acties omdat men voelde dat er in sommige partijen druk is. Ik heb dat ook gemerkt in krantenartikels van vrijdag, zaterdag en maandag. Vakbonden spraken al van een oorlogsverklaring nog voor de onderhandelingen van maandag begonnen waren.

Dat betekent echter niet dat er in het onderwijs geen uitgebreid systeem van verlofstelsels bestaat. Er is de deeltijdse TBS 55+, het verlof voor verminderde prestaties 50+, de afwezigheid voor verminderde prestaties, de deeltijdse loopbaanonderbreking 50+, het verlof voor verminderde prestaties als men kinderen heeft tussen twee en veertien jaar, de afwezigheid voor verminderde prestaties, de TBS voor persoonlijke aangelegenheden, de loopbaanonderbreking, de deeltijdse loopbaanonderbreking, de afwezigheid van langere duur om familiale redenen en dan ten slotte de TBS55+.

Een harmonisatie van die verlofstelsels is dan ook noodzakelijk. Nu bestaat er een verlof voor verminderde prestaties vanaf de leeftijd van 50 jaar. Weinig mensen maken daar echter gebruik van want TBS55+ is interessanter. Wie wil er nog deeltijds blijven werken als men meer verdient door volledig uit het onderwijs te stappen? Uiteraard is er veel protest tegen de afschaffing van deze regeling, want ze was zeer aantrekkelijk. Ze werd ingevoerd in de jaren tachtig, op een ogenblik dat er jaarlijks 5.000 nieuwe leerkrachten waren, terwijl er slechts 2.000 leerkrachten nodig waren. Toen werd aan de oudere leerkrachten gevraagd plaats te ruimen voor de jongeren. Met dit systeem vragen we de leerkrachten nog steeds om uit het onderwijs te stappen. Alleen zijn er niet genoeg jongeren meer om de oudere leerkrachten te vervangen.

Men vraagt me wat er dan moet er gebeuren met de uitgebluste leerkrachten. Er bestaan eigenlijk al heel wat mogelijkheden om daar iets aan te doen. Als de scholen en de leerkrachten creatief zijn, dan kan men deeltijds uitstappen of men kan een leerkracht deeltijds klasvrij maken voor leerlingenbegeleiding of voor andere taken. We moeten vermijden dat uitgebluste leerkrachten voor de klas staan. Nog erger is echter een klas zonder leerkrachten.

Natuurlijk moet er een fundamenteel debat gevoerd worden over de kwaliteit van het onderwijs. De leerkrachten moeten met meer plezier les kunnen geven. Dat is de eerste discussie die ik wil gaan voeren met ieder die daarvoor vragende partij is. Om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen, zullen er echter nog zware discussies moeten gevoerd worden.

Als er bij ieder voorstel een reactie komt als deze, dan zal er weinig veranderen in het onderwijs. Als men wil komen tot een meer flexibele loopbaan voor de leerkrachten, als men de discussie wil voeren

over de bekwaamheidsbewijzen, de loondifferentiatie en als men wil overstappen naar een systeem van evaluatie van leerkrachten, dan zullen er nog vele en zware discussies moeten gevoerd worden.

De heer Martens wees me erop dat ik erin slaag het enthousiasme van gemotiveerde en goed opgeleide leerkrachten de kop in te drukken. Natuurlijk is er ontgoocheling bij diegenen die hoopten dat ze op 55 jaar van de TBS-regeling gebruik zouden kunnen maken. Tegelijk merk ik bij jongere leerkrachten een andere houding. Zij weten dat het zo niet verder kan. Ze verkiezen een loopbaankrediet boven het systeem van de TBS op 55 jaar. Velen zeggen dat ze om allerlei redenen toch meedoen met de acties of er zich niet al te veel tegen verzetten.

De heer Martens zegt dat men meer verwacht had van een regering die over heel wat middelen beschikte. Ik heb met het beschikbare geld twee CAO's afgesloten en een aantal besparingen uit het verleden teniet gedaan. De heer Martens spreekt de waarheid niet en hij weet dat beter dan wie ook.

Het debat over de herwaardering van de leerkracht zal gevoerd worden. In november gaat er al een studiedag door en er zijn ook andere manifestaties gepland.

Ook bij de zelfstandige stages had de heer Martens veel bedenkingen. Ik heb vanmorgen een lerarenopleiding bezocht en daar was men zeer enthousiast over dit systeem. De lerarenopleiding is erin geslaagd goede afspraken te maken met de basisscholen. Bij de ontvangende school heeft ze een statuut van mentorschap gecreëerd. We moeten dus niet alles vanuit Brussel organiseren.

De heer Martens neemt altijd een negatieve houding aan als we iets voorstellen. Hij was tegen de vervangingspool, tegen de evaluatie van de lerarenopleiding waarvan iedereen zegt dat die er moest komen en hij was ook tegen de zelfstandige stage waarvan de scholen nu zeggen dat het een schitterend initiatief is dat moet uitgebreid worden.

Ik kan me voorstellen dat hij gefrustreerd is omdat hij zelf geen minister van Onderwijs kan zijn op een ogenblik dat er na jaren van besparingen opnieuw wat geld is. (*Protest*)

De heer Librecht zegt dat de fundamentele problemen in het onderwijs aangepakt moeten worden. Men weet echter dat er heel wat

onderwerpen ter discussie liggen. Het gelijkkansendecreet wordt gefinaliseerd, het decreet rond het hoger onderwijs ligt ter tafel en ook de lerarenopleiding en het buitengewoon onderwijs. De discussie rond het onderwijslandschap wordt door veel actoren met interesse afgewacht. Het gaat om fundamentele dossier waarover breed moet onderhandeld worden.

De heer Van Nieuwkerke sprak over de noodzakelijke rust in het onderwijs. Ik besef dat er daarvan weinig sprake is geweest. Rust is echter moeilijk te realiseren. Met alle dossiers die ter tafel liggen zal er altijd wel iemand willen protesteren. Ik stigmatiseer het lerarenkorps niet, ik ben zelf een leerkracht en vaak krijg ik zelfs het verwijt dat ik te veel leerkracht ben. Het is voor mij niet aangenaam deze maatregelen te moeten nemen, maar ik wil geen klassen zonder leerkrachten.

De heer Sannen heeft wel een zeer negatief beeld opgehangen over het onderwijs. Ik weet echter dat veel leerkrachten zeer gelukkig zijn in het onderwijs en dat het onderwijs kwaliteitsvol is. Ik weet ook dat er voldoende leerkrachten moeten zijn om die kwaliteit te behouden. Uit een enquête, die vorig jaar werd gehouden, is gebleken dat 95 procent van de leerkrachten opnieuw zou kiezen voor het onderwijs als ze voor die keuze zouden staan. Dat betekent natuurlijk niet dat er geen problemen zijn.

De kern van de discussie is dat er op korte termijn een lerarentekort is en dat een dergelijke interessante uitstapregeling in dergelijke omstandigheden niet kan blijven bestaan. Over dat besluit werd onderhandeld. Dat betekent echter niet dat er niet verder onderhandeld kan worden over dingen die het lerarenberoep aantrekkelijk moeten maken.

We hebben serieus onderhandeld, maar ik heb zeer sterk het gevoel dat de vakbonden koste wat het kost de staking wilden laten doorgaan om de druk op te drijven.

Het gaat om een beslissing van de hele regering. Ik ben altijd duidelijk geweest. Of dat ook voor anderen geldt, laat ik aan u over. (*Applaus bij de VLD en VU&ID*)

De heer Eric Van Rompuy : Dit was het antwoord van een bijzonder zwak minister. Ze klinkt als een ambtenaar die een historisch overzicht geeft van een falend beleid. De minister heeft het vertrouwen van de onderwijswereld en van dit parlement verloren. Ze is niet in staat om onafhankelijk op te treden. Ze

wordt gestuurd door anderen. De heer De Gucht heeft in de pers gezegd geen millimeter te willen wijken in het TBS-dossier en heeft aangegeven dat er moeilijkheden komen als sp.a en Agalev moeilijk blijven doen. Sp.a en Agalev hebben niet geapplaudisseerd voor de minister. De minister is dus het vertrouwen van dit parlement kwijt. Ze moet dan ook ontslag nemen. Er moeten nieuwe onderhandelingen worden gevoerd met een nieuwe minister op basis van een nieuwe beleidsverklaring.

U bent een zwak minister : van de 270 miljard frank aan beleidsruimte hebt u slechts 70 miljard frank kunnen losweken voor uw departement. Dat is 25 procent, terwijl uw departement meer dan 40 procent van het budget vertegenwoordigt. Deze maatregel is eigenlijk een begrotingsmaatregel. U bespaart op de kap van het onderwijspersoneel, terwijl de minister-president het onderwijs nochtans een beleidsprioriteit had genoemd.

U wordt volledig gestuurd door de heer De Gucht, die al herhaaldelijk zijn misprijzen voor leerkrachten heeft verwoord en die de leerkrachten probeert te culpabiliseren. De CD&V kan dit niet dulden. Daarom vragen we het ontslag van minister Vanderpoorten. (*Applaus bij CD&V en het VB*)

De heer Karel De Gucht : De minister heeft het volle vertrouwen van de VLD. Ze heeft haar taak immers uitstekend vervuld. De beslissing van de regering was zeer duidelijk. Het grote tekort aan leerkrachten maakte deze maatregel noodzakelijk. Minister Vanderpoorten heeft op basis van het voorstel van de regering onderhandeld met de vakbonden. Ondanks de tegemoetkomingen bleven deze obstinaat elk compromis weigeren. Ik ben ervan overtuigd dat er daarbij politieke drijfveren hebben meegespeeld.

Eén van de redenen voor het moeilijke overleg was de dubbelzinnige houding van bepaalde coalitiepartners in de regering. Het gaat niet op om eerst een maatregel goed te keuren in de regering en vervolgens wat anders te verdedigen tegenover vakbonden en pers. We nemen dit niet en blijven achter de minister staan. (*Applaus bij de VLD*)

De heer Joris Van Hautem : De minister heeft een uitgebreid historisch overzicht geschetst, maar heeft niet geantwoord op de fundamentele vraag of ze bereid is om verder te onderhandelen.

Met de heer De Gucht hebben we de echte minister van Onderwijs en wellicht ook de echte minister-

president gehoord. De heer De Gucht heeft de diepe verdeeldheid binnen de meerderheid geëtaleerd. De heer De Gucht stelt het voor alsof het parlement niets in de pap te brokkelen heeft : wat de regering beslist is wet. Deze houding schaadt het beeld van een parlementaire democratie.

Als wij zouden voorstellen om het stakingsrecht te beperken, dan zou u ons onvervalst fascisme verwijten.

Dit is niet de eerste rel in het onderwijsdebat. De sfeer is immers verziekt omdat de minister er niet in slaagt om behoorlijk overleg te plegen. De ouders worden tegen de leerkrachten in het harnas gejaagd.

De VLD speculeert op het ongenoegen bij de publieke opinie. Dat is ongehoord. De verantwoordelijkheid voor de chaos ligt niet bij de leerkrachten, maar bij de regering.

Ik constateer dat noch de minister, noch de heer De Gucht hebben gezegd verder te zullen onderhandelen. Ik roep mijn collega's van de meerderheid op om hun vertrouwen in deze minister op te zeggen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De bespreking is gesloten.

Moties van aanbeveling

De voorzitter : Door de heer Van Rompuy en door de heer Van Hauthem werden tot besluit van dit actualiteitsdebat moties van aanbeveling aangekondigd. Ze moeten uiterlijk volgende vrijdag om 17 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

De heer Eric Van Rompuy : Het is een belangrijk politiek feit dat door de meerderheidsfracties geen motie van aanbeveling is ingediend.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Klachtrecht lokale besturen

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van mevrouw Van Hecke en de heren Denys, Bossuyt, Peeters, Holemans en Gatz betreffende het klachtrecht ten aanzien van de lokale

besturen.

De bespreking is geopend.

De heer Dany Vandenbossche, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Bij de Vlaamse bestuursinstellingen bestaat reeds een eerstelijnsklachtrecht. Het tweedelijnsklachtrecht wordt verzekerd door de Vlaamse ombudsdienst. In het voorstel wordt gevraagd aan de regering er bij de lokale overheden op aan te dringen dat zij een eerstelijnsklachtrecht zouden organiseren. Eventueel kan dat geregeld worden door een Vlaams gemeentedecreet.

De voorzitter : De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

Beheersovereenkomst Aquafin

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Malcorps, Lachaert, Timmermans, Bex en Matthijs betreffende de heronderhandeling van de beheersovereenkomst met Aquafin.

De bespreking is geopend.

De heren Jacky Maes en Erik Matthijs, verslaggevers, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

Op dit voorstel van resolutie werden twee amendementen ingediend.

De heer Jef Van Looy : Ik trek amendement 11 in en behoud amendement 12.

De heer Johan Malcorps : We bevelen aan om opnieuw te onderhandelen over de beheersovereenkomst met Aquafin en bepalen hiervoor een aantal grote lijnen. Het is de bedoeling om aan Aquafin een middelenverbintenis op te leggen op basis van de kwaliteit van het effluent na zuivering, in plaats van een resultaatsverbintenis. Een maximaal zuiveringsresultaat tegen de laagste kost in het kader van integraal waterbeleid is het doel. Gemeenten zijn wel verantwoordelijk voor de kwaliteit van het geleverde influent.

Het monopolie van Aquafin dient ingeperkt te worden. Ze blijven bevoegd voor de bovengemeentelijke collectoren- en zuiveringsinfrastructuur. In het buitengebied en voor het rioleringsbeleid in zijn geheel zijn de gemeenten verantwoordelijk en hier kan de vrije markt spelen. Aquafin kan natuurlijk meedingen.

Gemeenten worden bevoegd voor kleinschalige waterzuiveringsinfrastructuur en de individuele behandeling van afvalwater. De regering moet voorzien in voldoende financiële middelen, eventueel in het kader van een toekomstig decreet over riolering. De kosten voor infrastructuur en exploitatie van rioolwaterzuiveringsinstallaties voor maximum 2.000 inwoners equivalent dienen volledig vergoed te worden. Dat moet nog besproken worden in de commissie.

Doel van het amendement is punt 4 en 5 samen te voegen. Het gaat over een bijsturing van het financieringsmechanisme zodat Aquafin vergoed wordt op basis van de effectief gezuiverde afvalstromen.

De heer Jacques Timmermans : Na uitgebreide commissiewerkzaamheden was duidelijk dat de huidige middelenverbintenis met Aquafin niet langer kan. In stedelijke agglomeraties blijft de monopoliepositie van Aquafin gehandhaafd en blijven zij verantwoordelijk voor de algemene planning.

De sp.a-fractie benadrukt dat de resultaatsverbintenis samen moet gaan met een ruimere bevoegdheid voor de planning van de bovengemeentelijke infrastructuur over het geheel. Verantwoordelijkheid kan slechts indien men de nodige middelen krijgt.

Doel is ook de monopoliepositie van Aquafin in het buitengebied te doorbreken, desnoods door een aanpassing van het decreet over het bestuurlijk beleid. De gemeenten krijgen hier de volledige verantwoordelijkheid. Aquafin, maar ook anderen, kunnen meedingen om projecten uit te werken en uit te voeren.

Een moeilijk punt is de afbakening van de gebieden. Indien er bijna geen buitengebieden worden afgebakend, is er geen vernieuwde ecologische benadering mogelijk. Een goed onderhandelde oplossing is noodzakelijk voor het leefmilieu en een efficiënte besteding van de middelen.

De heer Jef Van Looy : Opnieuw onderhandelen is nodig voor een betere afbakening van taken en verantwoordelijkheden. Uit de debatten blijkt duidelijk dat de knowhow van Aquafin noodzakelijk is voor een goede waterzuivering.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : De heronderhandeling van het contract is de beste oplossing, maar is niet gemakkelijk. Het werken met een resultaatsverbintenis is doelmatig voor een maximale resultaat tegen minimale kost. Dat is noodzakelijk gezien de efficiënte waterzuivering, door Europa opgelegd tegen 1998 en de biologische zuivering, die Europa wenst in te voeren tegen 2005.

Na de heronderhandeling zullen de gemeenten een grote rol spelen. Prioritair hierbij is de afkoppeling van de regengebieden, eventueel op te leggen via milieuconvenants. De gemeenten moeten de nodige middelen en technische ondersteuning krijgen. We zullen het voorstel dan ook steunen.

De voorzitter : De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het amendement en over het voorstel van resolutie houden.

- *De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Jaarverslag 2000 Vlaamse Ombudsdienst

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Van Rompuy, Vermeiren, Bossuyt, Holemans en Gatz betreffende de algemene aanbevelingen uit het jaarverslag 2000 van de Vlaamse Ombudsdienst.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Mieke Van Hecke, verslaggever : In de algemene aanbevelingen heeft de Ombudsdienst het over de beginselen van behoorlijk bestuur, behandeling van briefwisseling en communicatie. Zo beveelt men aan om ongewenste neveneffecten snel te verhelpen, overmacht en retroactieve werking vermijden. Brieven dienen beantwoord te worden en bij lange tussenperiodes moet men tussenberichten versturen. In de algemene communicatie moet de overheid een duidelijk onderscheid maken tussen voornemens en bestaande regels. Deze algemene

aanbevelingen vormen meteen de inhoud van ons voorstel van resolutie.

De voorzitter : De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

Klachtrecht lokale besturen

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van mevrouw Van Hecke en de heren Denys, Bossuyt, Peeters, Holemans en Gatz betreffende het klachtenrecht ten aanzien van de lokale besturen.

- *Het voorstel van resolutie wordt eenparig door de 103 aanwezige leden aangenomen.*

Beheersovereenkomst Aquafin

Stemming over het amendement

De voorzitter : Aan de orde is de stemming over het amendement op het voorstel van resolutie van de heren Malcorps, Lachaert, Timmermans, Bex en Matthijs betreffende de heronderhandeling van de beheersovereenkomst met Aquafin.

- *Het amendement wordt aangenomen.*

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het aldus geamendeerde voorstel van resolutie van de heren Malcorps, Lachaert, Timmermans, Bex en Matthijs betreffende de heronderhandeling van de beheersovereenkomst met Aquafin.

- *Het aldus geamendeerde voorstel van resolutie wordt eenparig door de 103 aanwezige leden aangenomen.*

Jaarverslag 2000 Vlaamse Ombudsdienst

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van de heren Van Rompuy, Vermeiren, Bossuyt, Holemans en Gatz betreffende de algemene aanbevelingen uit het jaarverslag 2000 van de Vlaamse Ombudsdienst.

- *Het voorstel van resolutie wordt, wat de gemeenschapsaangelegenheden betreft, eenparig door de 106 aanwezige leden en, wat de gewestaangelegenheden betreft, eenparig door de 104 aanwezige leden aangenomen.*

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES

Berichtgeving van de openbare omroep over het Vlaams Blok

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van mevrouw Dillen en de heer Dewinter tot besluit van de op 9 oktober 2001 door mevrouw Dillen in commissie gehouden interpellatie van de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de VRT-nota inzake de berichtgeving van de openbare omroep met betrekking tot het Vlaams Blok.

- *De met redenen omklede motie wordt met 20 stemmen tegen 85 niet aangenomen.*

Strategische projecten in Vlaanderen en Deurganckdok

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Penris en Wymeersch tot besluit van de op 9 oktober 2001

1. door de heer Stassen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de garanties voor de aanleg van het Deurganckdok en de problematiek van grote strategische projecten in Vlaanderen;
2. door de heer De Meyer in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, en tot de heer Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de medewerking van de Vlaamse regering aan een nooddecreet voor het Deurganckdok en de daarbij horende gewestplanwijziging;
3. door de heer Wymeersch in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dewael, minister-president

van de Vlaamse regering, over het zogenaamde nooddecreet in verband met de bouw van het Deurganckdok en de toezegging die de minister-president omtrent de ingebruikname van dit dok deed in Singapore.

- *De met redenen omklede motie wordt met 19 stemmen tegen 84 niet aangenomen.*

Statiegeld drankblikjes

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van mevrouw Van den Eynde en de heer Geraerts tot besluit van de op 11 oktober 2001 door mevrouw Van den Eynde in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het terugdringen van het zwerfvuil, onder meer via het invoeren van statiegeld op drankblikjes.

- *De met redenen omklede motie wordt met 19 stemmen tegen 85 niet aangenomen.*
- *De heer André Denys, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Middelen van het Gemeentefonds

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren De Roo en Demeulenaere, mevrouw Baeke en de heren Holemans en De Cock tot besluit van de op 9 oktober 2001 door de heer De Roo in commissie gehouden interpellatie tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de aangekondigde hervorming en verhoging van de middelen van het Gemeentefonds.

De heer Johan De Roo : De Vlaamse regering doet opmerkelijke inspanningen om de middelen van het Gemeentefonds te verhogen. Uiteindelijk krijgt dat fonds ongeveer 3 miljard frank meer. Toch ervaart iedereen bij de opmaak van de gemeentebegroting dat de kosten de pan uitrijzen, vooral dan die van de politiehervorming.

Het hogere bedrag voor het Gemeentefonds is dan ook niet voldoende. Dertig Limburgse gemeenten hebben een open brief gericht aan de federale en

Vlaamse regering waarin ze stellen dat de bijkomende kosten 1 miljard frank bedragen. De heer Louis Tobback spreekt over 75 miljoen frank voor de politiediensten. De met redenen omklede motie vraagt aan de Vlaamse regering dat er besprekingen georganiseerd worden tussen de Vlaamse en de federale regering om de kosten van de politiehervorming te herbekijken. Als dat niet gebeurt, komt de bestuurbaarheid van heel wat Vlaamse gemeenten in het gedrang. *(Applaus)*

- *De met redenen omklede motie wordt eenparig door de 104 aanwezige leden aangenomen.*

Stortbeleid

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Wille, Maes, Malcorps en Bex tot besluit van de op 11 oktober 2001 door de heer Malcorps in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het stortbeleid en de gezondheidseffecten van stortplaatsen voor de omwonenden.

- *De met redenen omklede motie wordt eenparig door de 103 aanwezige leden aangenomen.*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen opnieuw bijeen op woensdag 7 november 2001 om 14 uur. *(Instemming)*

- *De vergadering wordt gesloten om 18.14 uur.*

AANWEZIG

Wilfried Aers, Anne-Marie Baeke, Sonja Becq, Jos Bex, André-Emiel Bogaert, Gilbert Bossuyt, Mathieu Boutsen, Louis Bril, Jozef Browaeyns, Ludwig Caluwé, Patricia Ceysens, Hilde Claes, Marc Cordeel, Norbert De Batselier, Veerle Declercq, Dirk De Cock, Frans De Cock, Niki De Gryze, Karel De Gucht, Hilde De Lobel, Herman De Loor, Ann De Martelaer, Wivina Demeester-De Meyer, Julien Demeulenaere, Jos De Meyer, André Denys, Herman De Reuse, Peter De Ridder, Johan De Roo, Claudine De Schepper, Jacques Devolder,

Filip Dewinter, Marijke Dillen, Freddy Feytons, Gisèle Gardeyn-Debever, Jean Geraerts, Jos Geysels, Eloi Glorieux, Brigitte Grouwels, Dominique Guns, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Koen Helsen, Margriet Hermans, Dirk Holemans, Patrick Hostekint, Pieter Huybrechts, Marino Keulen, Gerald Kindermans, Patrick Lachaert, Boudewijn Laloo, Jan Laurys, Herman Lauwers, Jacques Laverge, Julien Librecht, Marcel Logist, Jan Loones, Dominiek Lootens-Stael, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Johan Malcorps, Luc Martens, Trees Merckx-Van Goey, André Moreau, Leo Peeters, Jan Penris, Stefaan Platteau, Frans Ramon, Didier Ramoudt, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Cis Schepens, Eddy Schuermans, Jos Stassen, Felix Strackx, Lucien Suykens, Guy Swennen, Jacques Timmermans, Bruno Tobback, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Riet Van Cleuvenbergen, Dany Vandenbossche, Chris Vandenbroeke, Luc Van den Brande, Marleen Van den Eynde, Ria Van Den Heuvel, Mark Van der Poorten, Kris Van Dijck, Jan Van Duppen, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Mieke Van Hecke, Ingrid van Kessel, Gilbert Vanleenhove, Jef Van Looy, Paul Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Etienne Van Vaerenbergh, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Miel Verrijken, Isabel Vertriest, Robert Voorhamme, Johan Weyts, Frans Wymeersch.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

Sven Gatz : gezondheidsredenen;

Carl Decaluwe, Erik Matthijs, Freddy Sarens : buitenslands;

Bart De Smet, Paul Wille : ambtsverplichtingen;

Anny De Maght-Aelbrecht : familieverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

Johan Demol, Rufin Grijp, Jul Van Aperen, Walter Vandenbossche.

